

Helsingin seudun toimialakatsaus

3 | 18

27.9.2018

Suhdannekuva	2
Helsingin seudun toimialarakenne	3
Toimialojen vertailu	4
Teollisuus	5
Rakentaminen	6
Kauppa	7
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	8
Rahoitustoiminta	9
Palvelut liike-elämälle	10
Informaatio ja viestintä	11
Kuljetus ja varastointi	12
Palvelut kotitalouksille	13
Yritysten suhdannenäkymät Uudellamaalla	14
Vaihtuva teema	15
Liikenne Helsingin seudulla	

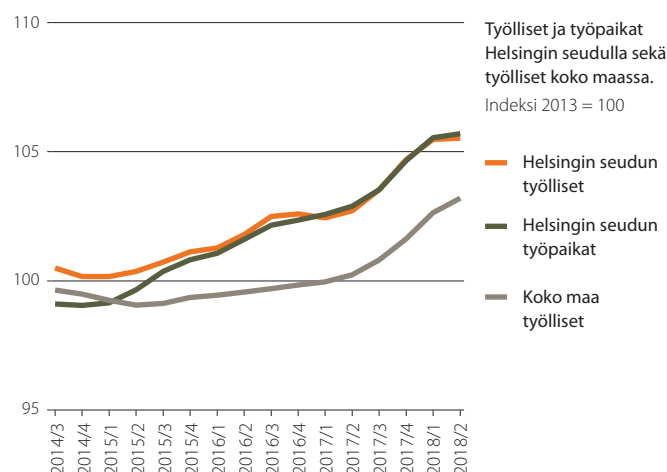
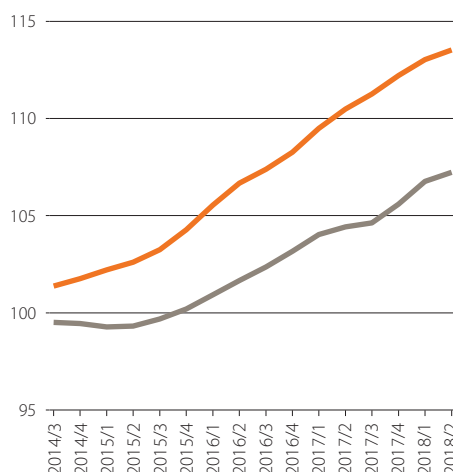
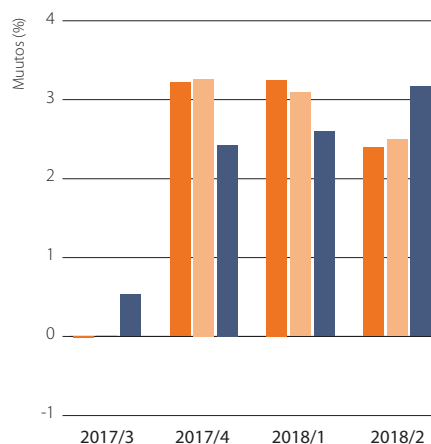
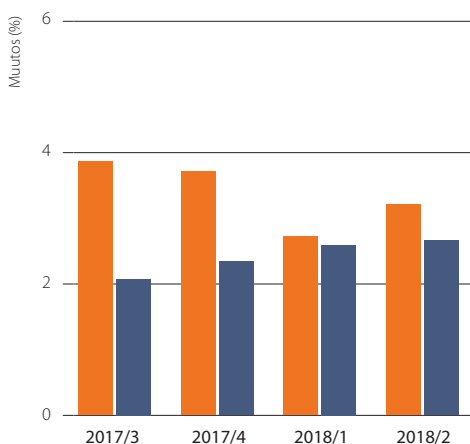
Helsingin seudun tuotannon kasvu jatkui kuluven vuoden huhti–kesäkuussa. Myös seudun työllisten ja työpaikkojen määrät kasvoivat edelleen vuoden takaisesta. Tämän katsauksen uusimmat tiedot ovat vuoden 2018 toiselta neljännekseltä.

Helsingin seudun tuotannon kasvu vuoden takaiseen verrattuna jatkui vahvana kuluven vuoden toisella neljänneksellä. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan nähden seudun tuotanto oli huhti–kesäkuussa arvion mukaan reilut 3 % korkeammalla tasolla. Tuotanto kasvoi seudulla noin 3 % myös vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Koko maan tuotanto kasvoi edellisvuodesta huhti–kesäkuussa vajaat 3 %.

Viimeksi kuluneen vuoden aikana tuotanto oli Helsingin seudulla keskimäärin lähes 13 % korkeammalla tasolla kuin vuonna 2013. Koko maassa tuotanto on kasvanut reilut 6 % vertailuvuoden tasosta.

Liiketoiminnan kehitys oli vahvaa vuoden toisella neljänneksellä lähes kaikilla aloilla. Hintojen samanaikainen nousu kuitenkin heikensi jonkin verran seudun tuotannon reaalista kasvua. Helsingin seudun keskeisistä toimialoista suhdannekehitys jatkui huhti–kesäkuussa vahvana niin jalostusaloilla kuin useilla seudun palvelualoilla: liiketoiminta kasvoi palvelualoista selvästi majoitus- ja ravitsemistoiminnassa, liike-elämän palveluissa, rahoitustoiminnassa sekä kuljetuksessa ja varastoinnissa. Alueen yritysten suhdanneodotukset tasaantuivat alkukesän aikana hieman, mutta pysyivät yhä myönteisinä.

Helsingin seudun työllisten ja työpaikkojen määrien kehitystä kuvaavien trendien kasvu tasaantui vuoden toisella neljänneksellä. Työllisten ja työpaikkojen määrät kasvoivat kuitenkin edelleen vahvasti vuoden takaiseen verrattuna. Sekä seudun työllisten että työpaikkojen määrät olivat vuoden toisella neljänneksellä noin kaksi ja puoli prosenttia edellisvuotta korkeammalla tasolla. Valtakunnallisesti työllisten määrän trendi kasvoi edelleen. Vuoden takaiseen verrattuna koko maan työllisten määrä kasvoi huhti–kesäkuussa noin 3 %. Viimeksi kuluneen vuoden aikana sekä Helsingin seudun työllisten että työpaikkojen määrät olivat noin 4 % korkeammalla tasolla kuin vuonna 2013. Koko maassa työllisten määrän taso on noussut noin 2 % vertailuvuodesta.



HELSINGIN SEUDUN TOIMIALARAKENNE

Helsingin seutu on maan suurin ja kansainvälisin yritystoiminnan keskittymä. Seudun yritystoiminta on erikoistunut informaatioaloihin, tukkukauppaan ja logistiikkaan sekä liike-elämän ja rahoituksen palveluihin. Helsingin seudulla, jonka maapinta-ala on 1,2 % koko maasta, asuu 27 % Suomen väestöstä, sijaitsee 31 % maan työpaikoista ja tuotetaan 37 % maan bruttokansantuotteesta.

Helsingin seutu

Helsingin seudun väkiluku oli ennakkotiedon mukaan 1 485 200 kuluvaan vuoden kesäkuussa. Työvoimatutkimuksen mukaan seudulla oli vii-

meksi kuluneen vuoden aikana 745 100 työllistä ja 789 400 työpaikkaa. Alueen bruttokansantuote oli vuonna 2017 noin 85 miljardia euroa.

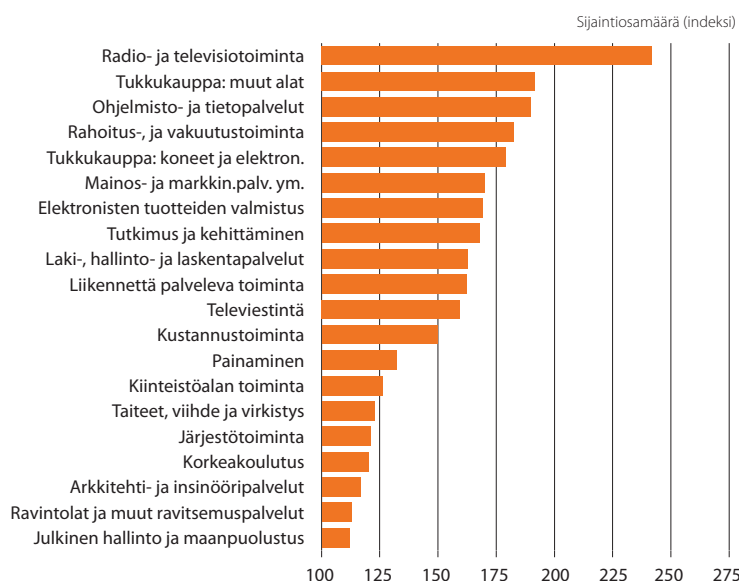
Toimialarakenne

Helsingin seudun elinkeinorakenne on hyvin palveluvaltainen. Seudun työpaikoista 16 % on jalostuksessa, 59 % kaupan ja muiden markkinapalveluiden toimialoilla sekä 25 % julkisissa palveluissa. Erityisesti kaupan ja muiden markkinapalvelualojen osuudet ovat Helsingin seudulla huomattavasti suurempia kuin koko maassa. Julkisten palveluiden työpaikkaosuus on seudulla jonkin verran pienempi ja jalostuksen osuus huomattavasti pienempi kuin koko maassa. Alkutuotannon merkitys Helsingin seudun toimialarakenteessa on marginaalinen.

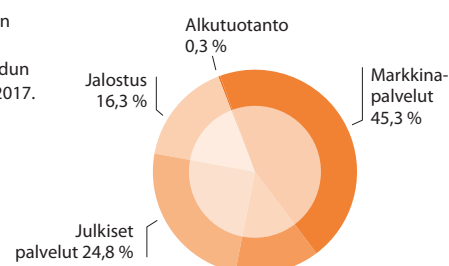
Erikoistumisalat

Helsingin seudun elinkeinotoiminnan erikoistumista voidaan tarkastella suhteuttamalla seudun kunkin toimialan työpaikkaosuus koko maan vastaavaan osuuteen. Näiden niin sanottujen sijaintiosamääräindeksien perusteella Helsingin seutu on suuntautunut vahvimmin informaation tuotantoon ja välitykseen, tukkukauppaan ja muuhun logistiikkaan, liike-elämän ja rahoituksen palveluihin, muihin erikoistuneisiin palvelualoihin, korkean teknologian teollisuuteen, tutkimukseen, kehittämiseen ja korkeakoulutukseen sekä toimintoihin, jotka liittyvät seudun rooliin maan hallinto- ja päätöksentekokeskuksena. Helsingin seudun erikoistumisprofiili poikkeaa ratkaisevasti muiden Suomen suurien kaupunkialueiden profileista.

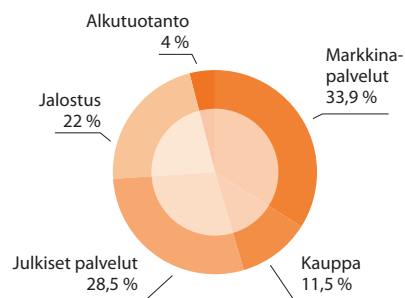
Helsingin seudun vahvimmat erikoistumisalat.
Indeksi, koko maa = 100



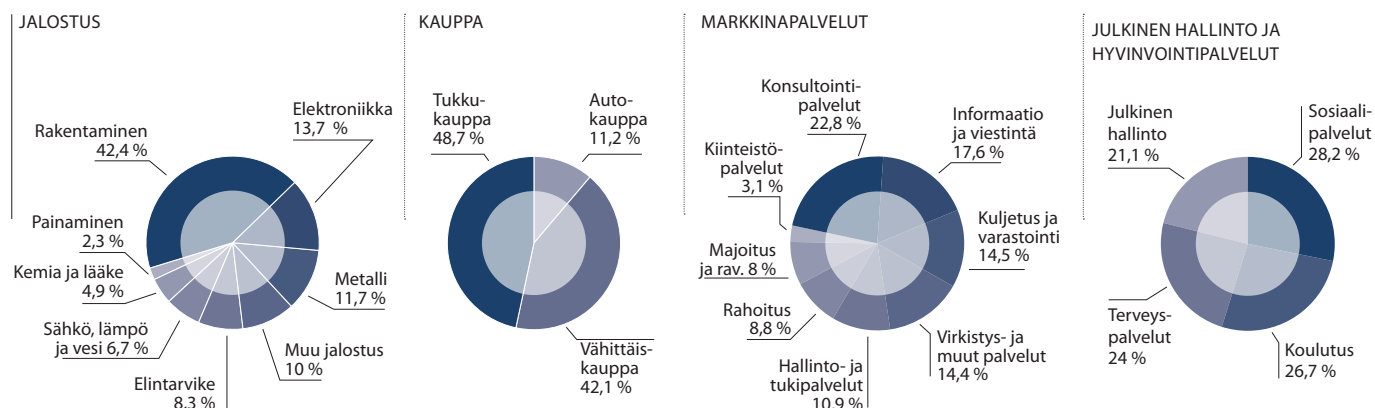
Päätoimialojen osuus (%) Helsingin seudun työpaikoista 2017.



Päätoimialojen osuus (%) koko maan työpaikoista 2017.



Työpaikkojen toimialajakauma Helsingin seudun päätoimialoilla 2017.



TOIMIALOJEN VERTAILU

Kaikkien toimialojen yhteenlasketun liiketoiminnan kasvu edellisvuodesta jatkui kuluvan vuoden toisella neljänneksellä.

Yritysten liikevaihto ja palkkasumma

Talouden aktiivisuuden eroja toimialojen välillä verrataan oheisissa kuvioissa käyttäen indikaattoreina liikevaihtoa ja palkkasummaa (rahoitustoiminnassa ei liikevaihtoa). Muutokset esitetään nimellisinä poistamatta inflaation vaikutusta.

Helsingin seudun yritysten yhteenlaskettu liikevaihto kasvoi ennakoarvion mukaan kuluvan vuoden toisella neljänneksellä edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna 6 %. Kuluttajahinnat nousivat vuoden takaiseen nähden huhti–kesäkuussa 0,9 %, tukkuhinnat 4,9 %, teollisuuden tuottajahinnat 5 % ja rakennuskustannukset 2,2 %.

Liikevaihto kasvoi edellisvuodesta vuoden toisella neljänneksellä kaikilla päätoimialoilla. Liikevaihdon kasvu oli huhti–kesäkuussa voimakkainta liike-elämän palveluissa, jossa liikevaihto kasvoi lähes 9 % vuoden takaisesta. Liikevaihdon kasvu oli vahvaa myös majoitus- ja ravitsemistoiminnassa.

Myös yritysten yhteenlasketun palkkasumman kasvu vuoden takaisesta jatkui. Palkkasumma kasvoi selvästi edellisvuodesta kaikilla päätoimialoilla. Vuoden takaiseen verrattuna yhteenlasketun palkkasumman kasvua oli vuoden toisella neljänneksellä 6 %. Päätoimialoista kasvu oli voimakkainta majoitus- ja ravitsemistoiminnassa.

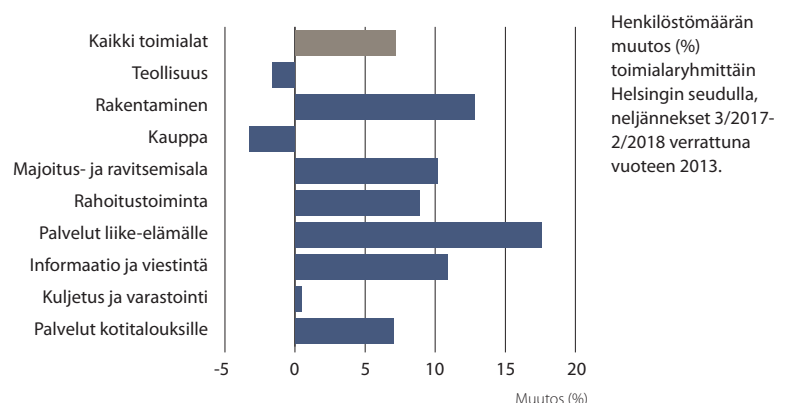
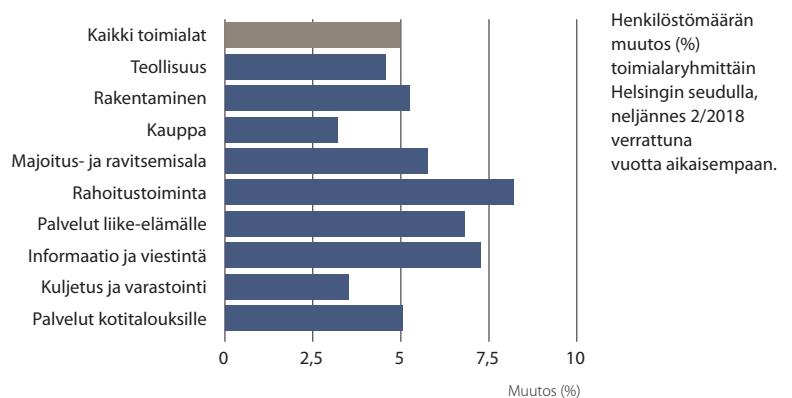
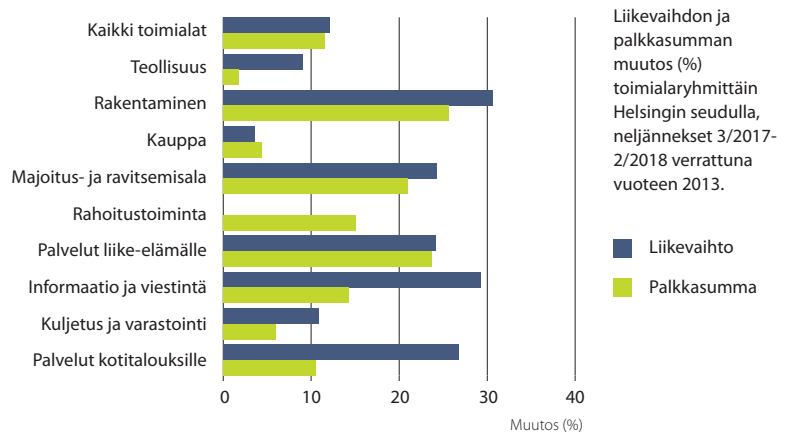
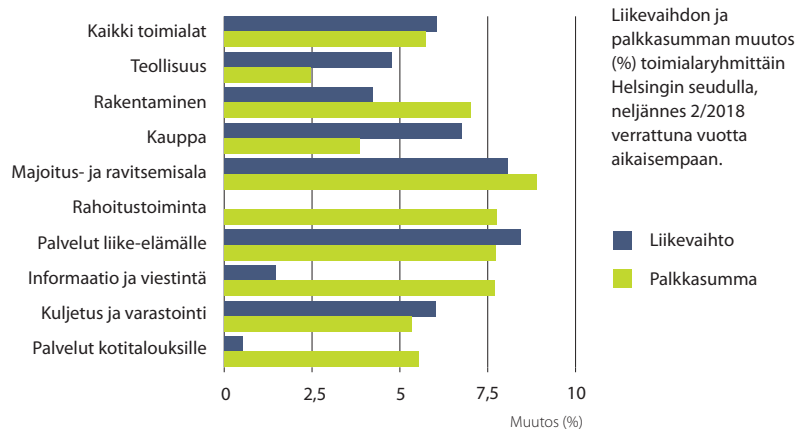
Kaikkien toimialojen yhteenlaskettu liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin 12 % korkeammalla tasolla kuin vuonna 2013. Myös seudun yritysten palkkasumma on kasvanut lähes 12 % vertailuvuoden tasosta. Kuluttajahinnat ovat nousseet reilut 2 % vuoteen 2013 verrattuna. Liikevaihto on kasvanut vertailuvuoden tasoon nähdessä eniten rakentamisessa sekä informaatio- ja viestintäalalla. Teollisuuden, kaupan sekä kuljetuksen ja varastoinnin liikevaihdon kehitys on ollut muiden toimialojen kehitystä selvästi heikompaa.

Henkilöstömäärä päätoimialoilla

Henkilöstömäärä-indikaattori kuvaa Helsingin seudulla toimivissa yrityksissä ja muissa organisaatioissa tehtyjen henkilötyövuosien määrää.

Kaikkien toimialojen yhteenlaskettu henkilöstömäärä oli huhti–kesäkuussa noin 5 % edellisvuotta korkeammalla tasolla. Henkilöstömäärä kasvoi kaikilla päätoimialoilla. Henkilöstömäärän kasvu oli voimakkainta rahoituslalla, jossa kasvua kertyi reilut 8 %.

Seudulla toimivien yritysten henkilöstömäärä oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin 7 % korkeammalla tasolla kuin vuonna 2013. Henkilöstömäärän kasvua on ollut vertailuvuoden tasoon nähden eniten liike-elämän palveluissa. Teollisuudessa sekä kaupan alalla henkilöstömäärä on alle vertailuvuoden tason.



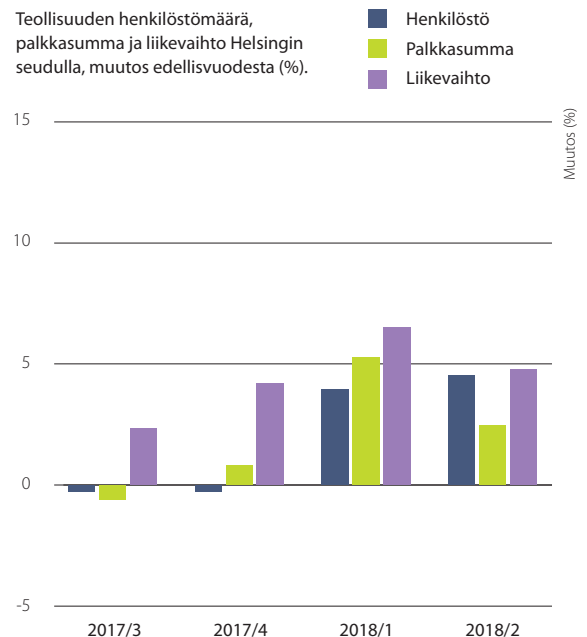
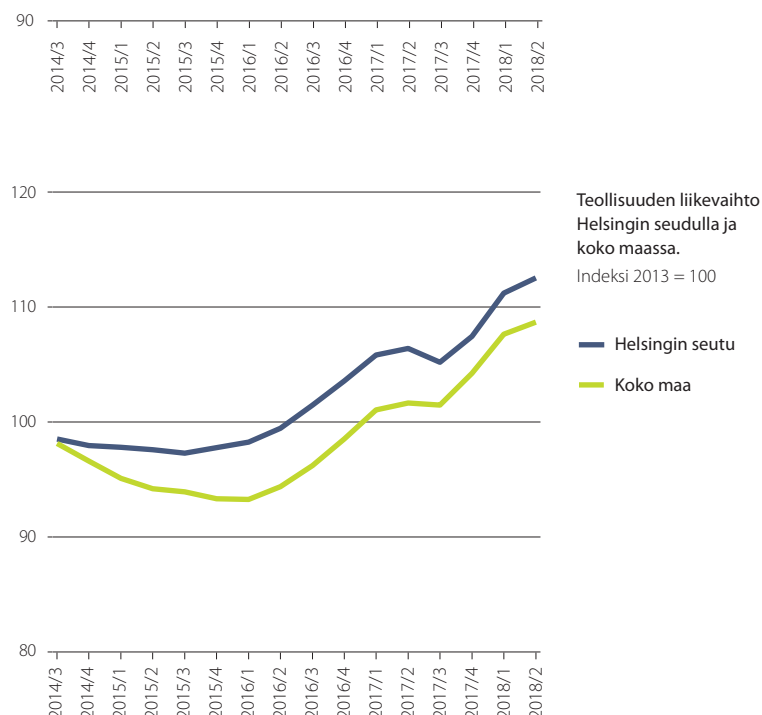
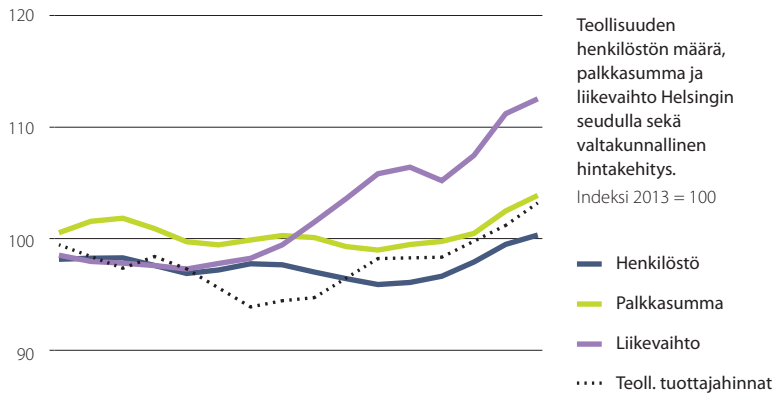
Teollisuus, sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, vesi- ja jätevesihuolto, jäte- ja ympäristöhuolto, kaivostoiminta

Teollisuusyritysten liiketoiminta kasvoi edellisvuodesta kuluvaan vuoden huhti-kesäkuussa.

Helsingin seudulla toimivien teollisuusyritysten liikevaihdon trendin viime vuoden lopussa alkanut kasvu jatkui ennakoarvion mukaan kuluvaan vuoden toisella neljänneksellä. Edellisvuoden vastaavaan aikaan verrattuna liikevaihto oli arvion mukaan huhti-kesäkuussa 5 % korkeammalla tasolla. Alan liikevaihdon trendin kasvu jatkui myös valtakunnallisesti. Teollisuuden liikevaihtoa nosti tuottajahintojen kasvu. Edellisvuoteen nähden teollisuuden tuottajahinnat kasvoivat huhti-kesäkuussa 5 %. Helsingin seudun teollisuuden liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin 9 % korkeammalla tasolla kuin vuonna 2013. Samana aikana teollisuuden tuottajahintojen taso on noussut vajaan prosentin.

Teollisuuden henkilöstömäärän trendi kääntyi viime vuoden loppupuolella kasvuun ja trendin kasvu jatkui myös kuluvaan vuoden kahdella ensimmäisellä neljänneksellä. Vuoden takaiseen verrattuna teollisuusyritysten henkilöstömäärä oli huhti-kesäkuussa vajaat 5 % korkeammalla tasolla. Myös alan palkkasumman trendin kasvu jatkui. Vuoden toisella neljänneksellä palkkasumman kasvua kertyi noin 3 %. Vuodesta 2013 Helsingin seudun teollisuusyritysten henkilöstömäärä on laskenut 2 %. Alan palkkasumma on vertailuvuotta 2 % korkeammalla tasolla.

Helsingin seudun teollisuusyrityksissä oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana noin 74 800 työpaikkaa.



RAKENTAMINEN

Talonrakentaminen, maa- ja vesirakentaminen, erikoistunut rakennustoiminta

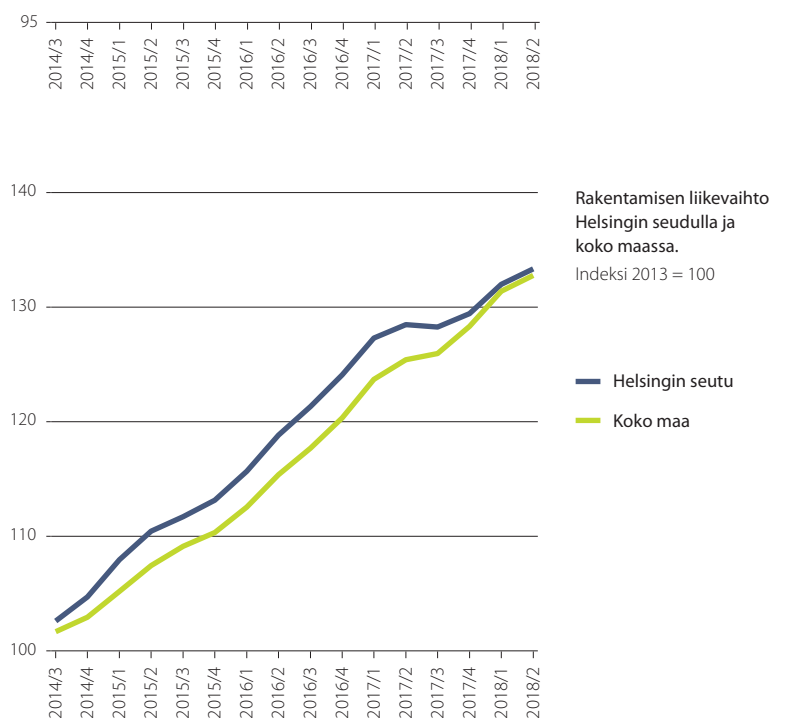
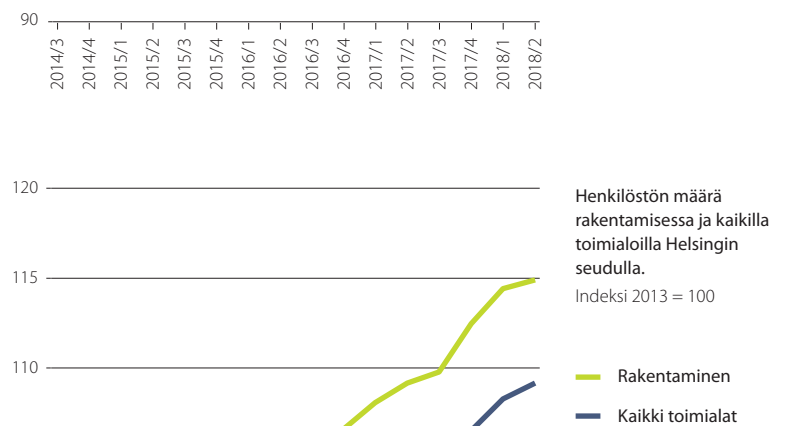
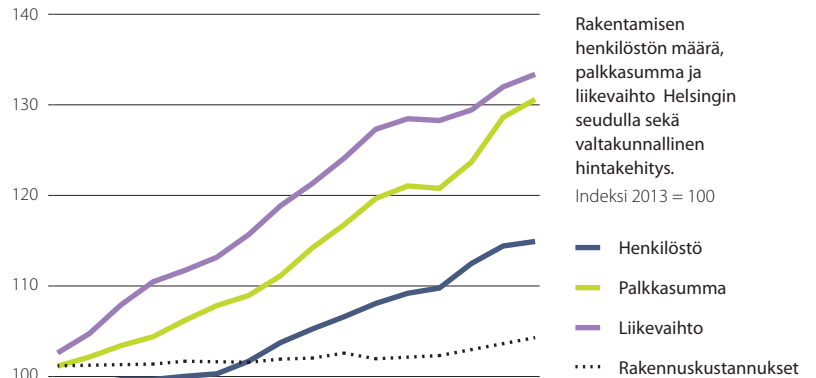
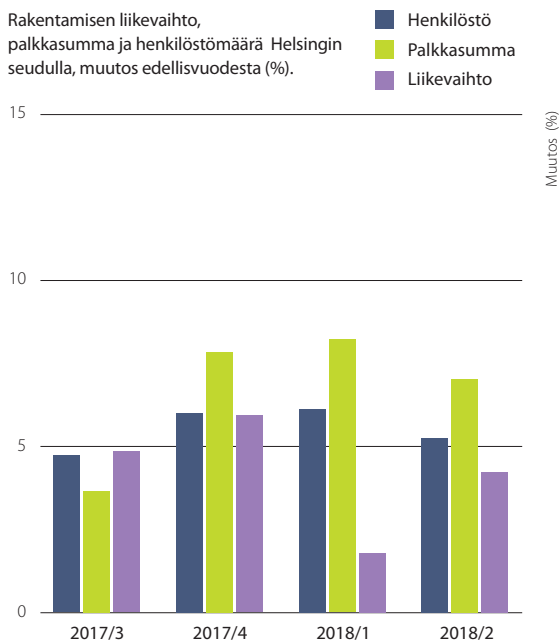
Rakentamisen liiketoiminnan kasvu jatkui.

Rakennusalan liikevaihdon trendin kasvu jatkui ennakoarvion mukaan kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Arvion mukaan alan liikevaihto oli huhti–kesäkuussa 4 % edellisvuotta korkeammalla tasolla. Rakennuskustannukset kasvoivat 2 % vuotta aikaisempaan verrattuna. Alan liikevaihdon trendin kasvu jatkui myös valtakunnallisesti. Vuoteen 2013 verrattuna rakennusalan liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana Helsingin seudulla keskimäärin 31 % korkeammalla tasolla. Rakennuskustannukset ovat nousseet samana aikana noin 3 %.

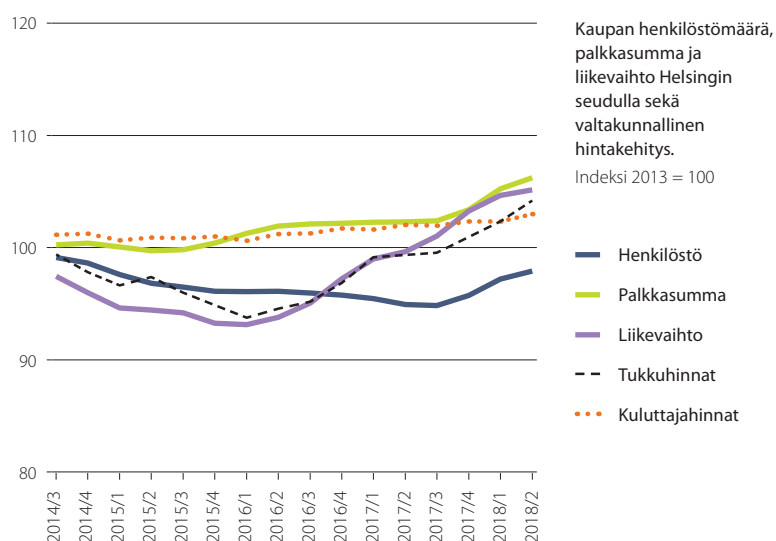
Rakennusyritysten palkkasumman trendin vahva kasvu jatkui kuluvan vuoden alkupuolella. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna palkkasumma oli vuoden toisella neljänneksellä 4 % korkeammalla tasolla. Myös alan henkilöstömäärän trendin kasvu jatkui. Edellisvuoteen verrattuna henkilöstömäärän kasvua kertyi huhti–kesäkuussa 5 %. Vuodesta 2013 rakennusalan palkkasumma on kasvanut 26 %. Henkilöstömäärä on alalla vertailuvuoteen nähden 13 % korkeammalla tasolla.

Helsingin seudun rakennusalan yrityksissä oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana noin 54 700 työpaikkaa.

Rakentamisen liikevaihto, palkkasumma ja henkilöstömäärä Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).



Tukkukauppa, agentuuritoiminta, vähittäiskauppa,
moottoriajoneuvojen kauppa ja korjaus, polttoaineen
vähittäismyynti

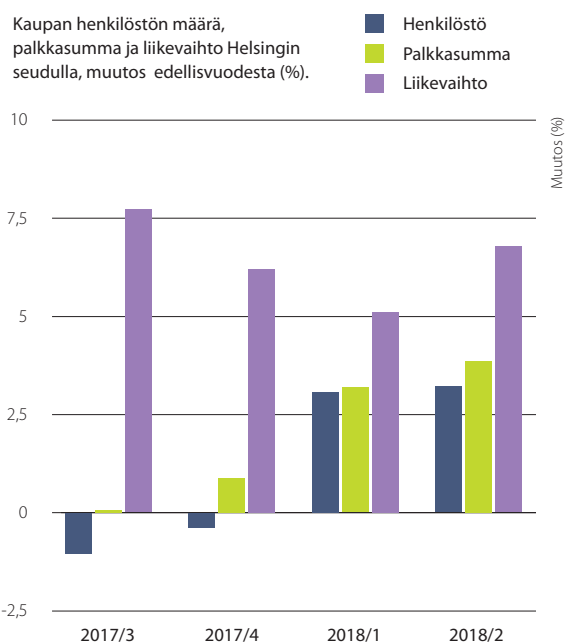
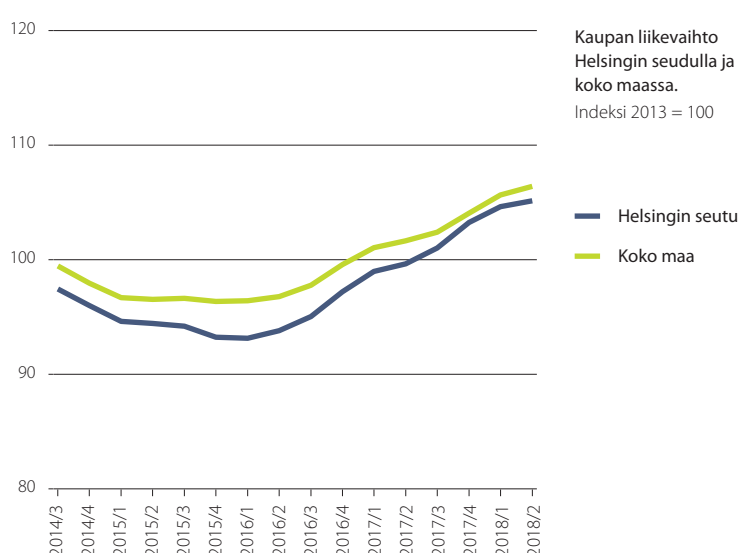
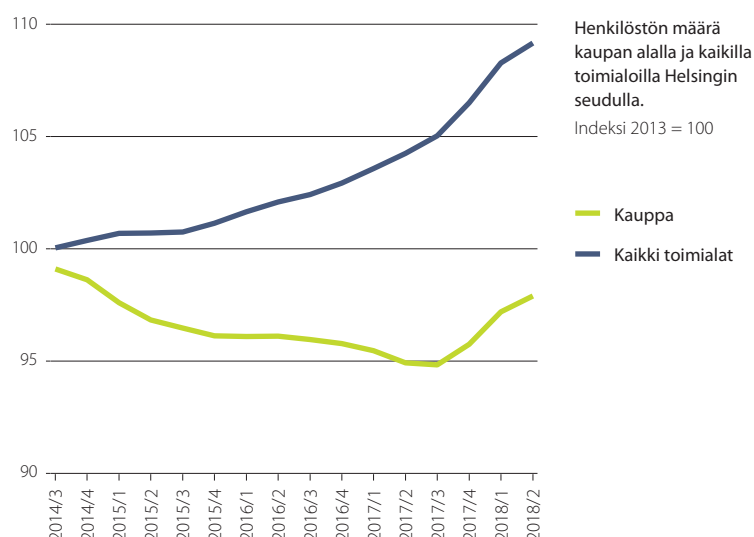


Kaupan alan liiketoiminta kasvoi edelleen vuotta aiemmasta.

Kaupan liikevaihdon trendi kasvoi ennakoarvion mukaan hieman vuoden toisella neljänneksellä. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan nähden alan liikevaihto oli arvion mukaan 7 % korkeammalla tasolla. Kaupan liikevaihdon trendin kasvu jatkui myös koko maassa. Kaupan liikevaihtoa nosti tukkuhintojen voimakkaan kasvun jatkuminen. Edellisvuoteen verrattuna tukkuhinnat olivat vuoden toisella neljänneksellä 5 % korkeammalla tasolla. Kuluttajahinnat nousivat vuoden takaisesta prosentoin. Kaupan liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana Helsingin seudulla noin 4 % korkeammalla tasolla kuin vuonna 2013. Tukkuhinnat olivat keskimäärin noin 2 % vertailuvuotta korkeammalla tasolla. Kuluttajahinnat ovat nousseet reilut 2 % vuoteen 2013 nähden.

Kaupan alan palkkasumman trendin kasvu kiihtyi kuluvan vuoden alussa ja jatkui vahvana vuoden toisella neljänneksellä. Edellisvuoteen verrattuna alan palkkasumman kasvua kertyi 4 %. Kaupan henkilöstömäärän viime vuoden lopussa alkanut kasvu jatkui. Edellisvuodesta kasvua kertyi huhti–kesäkuussa 3 %. Vuoteen 2013 nähden alan palkkasumma on kasvanut 4 %. Kaupan alan henkilöstömäärä on laskenut vertailuvuodesta 3 %.

Työvoimatutkimuksen mukaan kaupan toimialalla oli viimeksi kuluneen vuoden aikana noin 104 700 työpaikkaa Helsingin seudulla.



MAJOITUS- JA RAVITSEMISTOIMINTA

Majoitus, ravitsemistoiminta

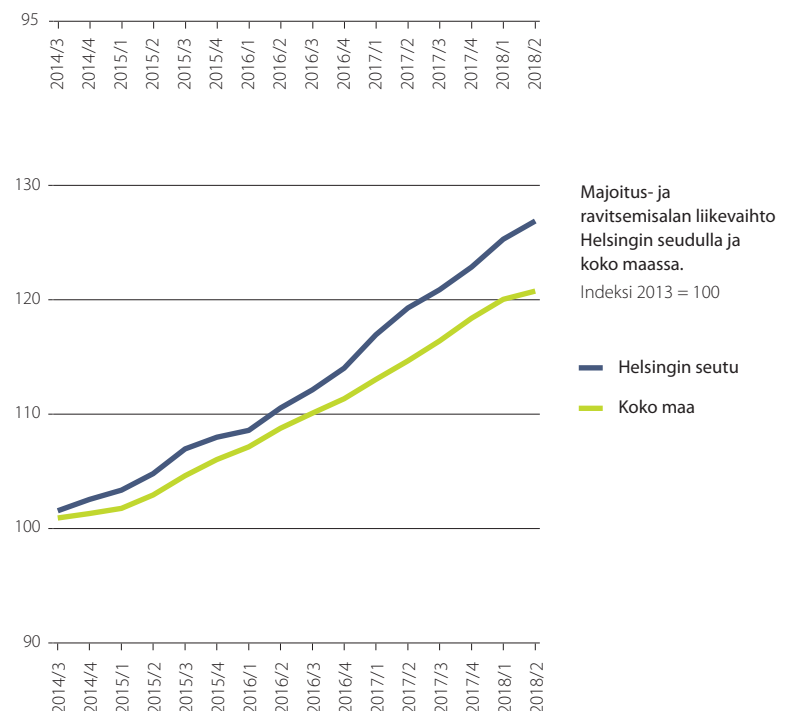
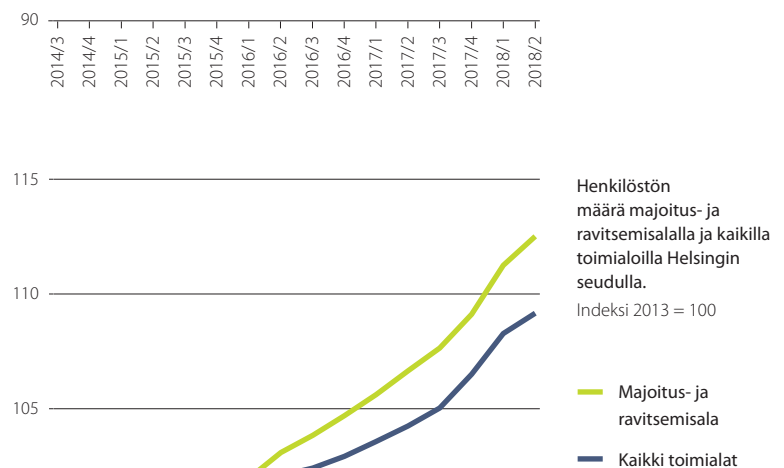
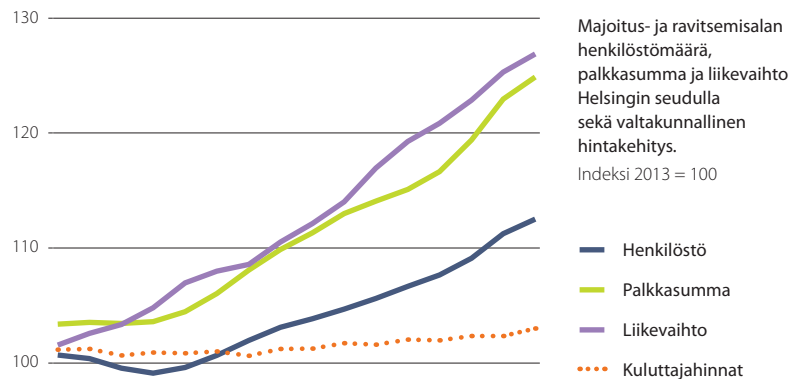
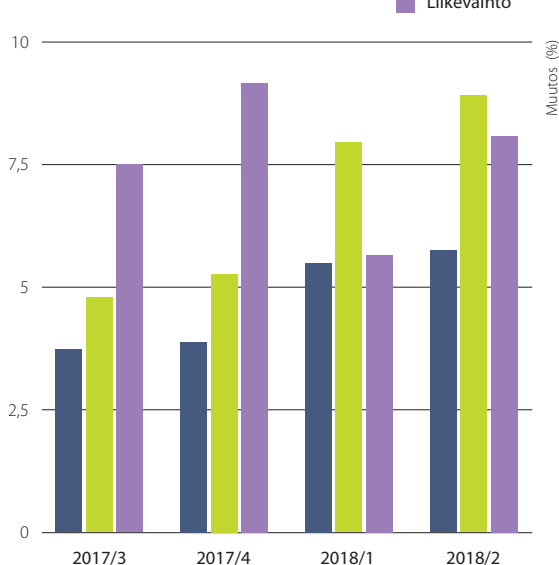
Majoitus- ja ravitsemisalan liiketoiminnan vakaa kasvu jatkui.

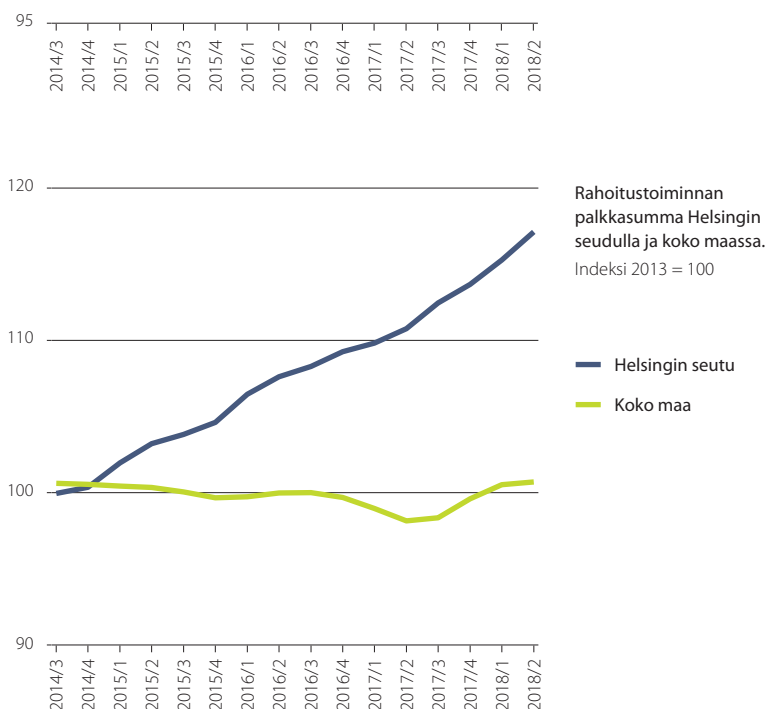
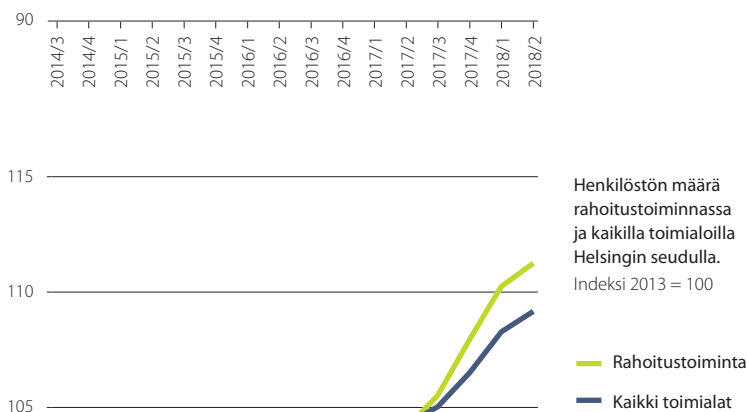
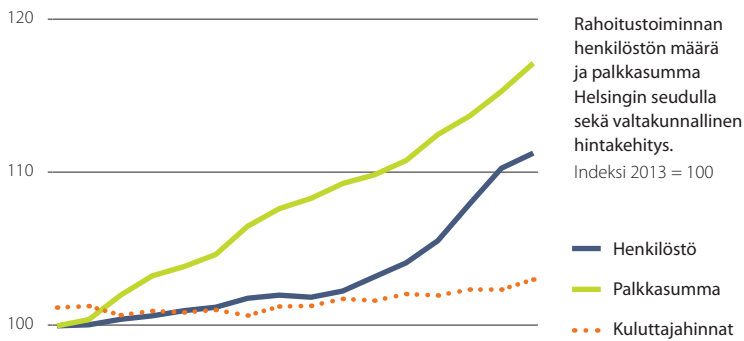
Helsingin seudun majoitus- ja ravitsemisalan liikevaihdon trendin vahva kasvu jatkui ennakoarvion mukaan kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Edelliseen vuoteen nähden alan liikevaihto oli arvion mukaan huhti–kesäkuussa 8 % korkeammalla tasolla. Majoitus- ja ravitsemistoiminnan liikevaihdon trendi kasvoi edelleen myös valtakunnallisesti. Vertailuvuoden tasosta alan liikevaihto on kasvanut Helsingin seudulla 24 %. Kuluttajahinnat ovat nousseet samana aikana reilut 2 %.

Alan palkkasumman trendi kasvoi voimakkaasti kuluvan vuoden alkupuolella. Vuoden takaiseen verrattuna palkkasumma oli alalla huhti–kesäkuussa 9 % korkeammalla tasolla. Myös alan henkilöstömäärän trendi kasvoi edelleen. Vuoden takaiseen verrattuna henkilöstömäärä oli noin 6 % korkeammalla tasolla. Majoitus- ja ravitsemisalan palkkasumma on kasvanut 21 % vuodesta 2013. Alan henkilöstömäärä on vertailuvuoteen nähden kymmenyksen korkeammalla tasolla.

Majoitus- ja ravitsemisalalla oli työvoimatutkimuksen mukaan noin 26 200 työpaikkaa Helsingin seudulla viimeksi kuluneen vuoden aikana.

Majoitus- ja ravitsemisalan henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).





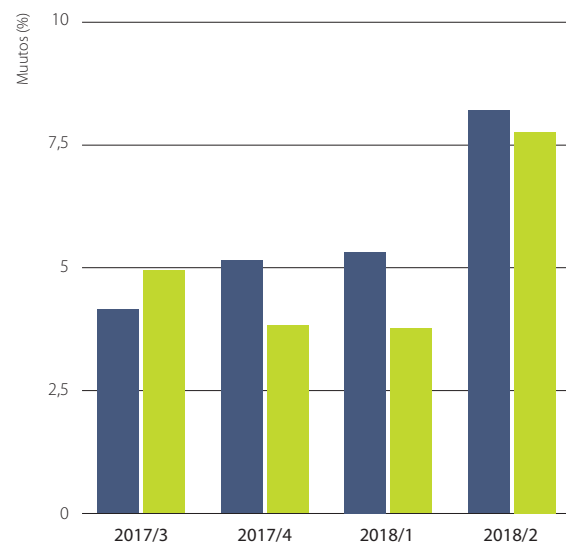
Rahoitustoiminnan liiketoiminnan kasvu vuoden takaisesta kiihtyi.

Helsingin seudun rahoitustoiminnan palkkasumman trendin pitkään jatkunut kasvu jatkui kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Edellisvuoteen nähden alan palkkasumma oli huhti-kesäkuussa 8 % korkeammalla tasolla. Koko maassa rahoitustoiminnan palkkasumman kasvu hiipui vuoden alkuun verrattuna. Viimeksi kuluneen vuoden aikana alan palkkasumma oli vuoteen 2013 verrattuna Helsingin seudulla 15 % korkeammalla tasolla. Kuluttajahinnat ovat nousseet vertailuvuoden tasosta reilut 2 %.

Myös alan henkilöstömäärän trendin kasvu jatkui vahvana huhti-kesäkuussa. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna henkilöstömäärä oli vuoden toisella neljänneksellä 8 % korkeammalla tasolla. Vertailuvuoteen nähden alan henkilöstömäärä oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin 9 % korkeammalla tasolla.

Rahoitustoiminnassa oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana noin 30 700 työpäikkää Helsingin seudulla.

Rahoitustoiminnan henkilöstön määrä ja palkkasumma Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).



PALVELUT LIIKE-ELÄMÄLLE

Kiinteistöpalvelut, ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta, hallinto- ja tukipalvelutoiminta

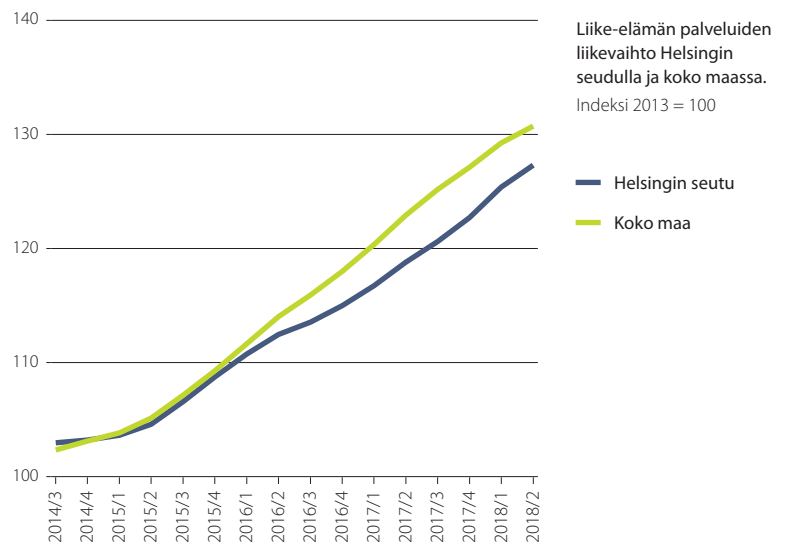
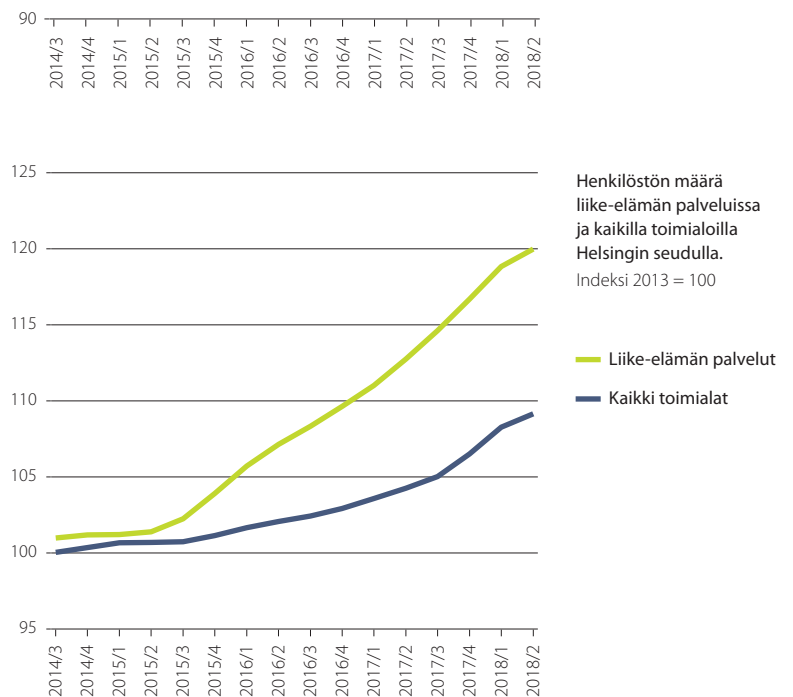
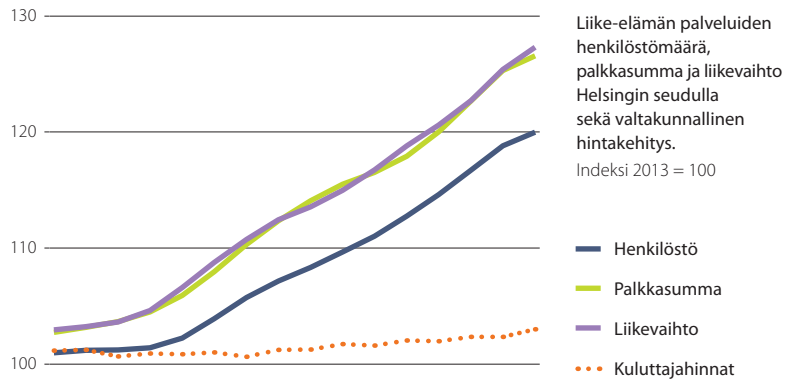
Helsingin seudun liike-elämän palveluiden liiketoiminnan kehitys jatkui vahvana.

Liike-elämän palveluiden liikevaihdon kasvu jatkui ennakoarvion mukaan kuluvan vuoden huhti-kesäkuussa. Alan liikevaihdon trendi kasvoi edelleen myös valtakunnallisesti. Helsingin seudun liike-elämän palveluiden liikevaihto oli vuoden toisella neljänneksellä edellisvuoden vastaavaan aikaan verrattuna arvon mukaan 9 % korkeammalla tasolla. Vuoden 2013 tasoon nähden alan liikevaihto on kasvanut noin neljänneksen. Kuluttajahinnat ovat nousseet samana aikana reilut 2 %.

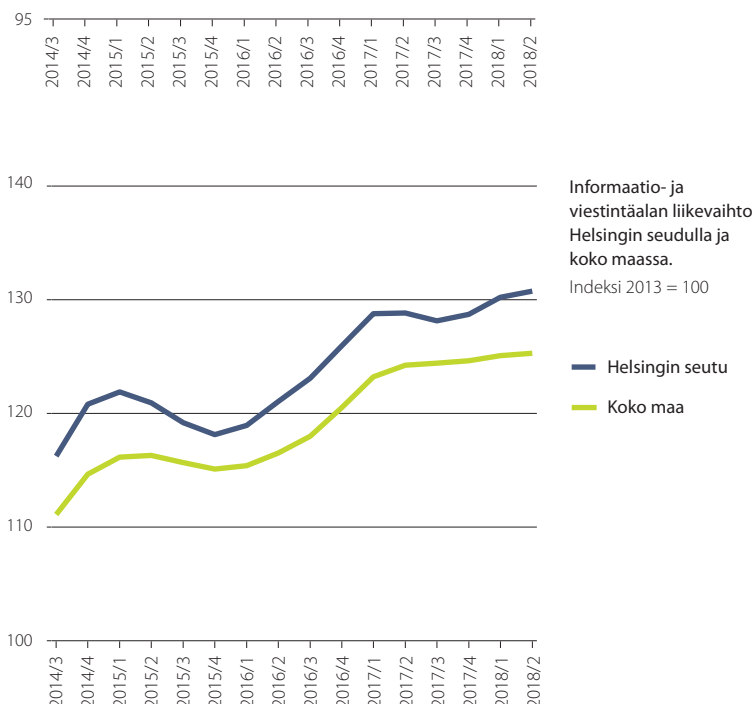
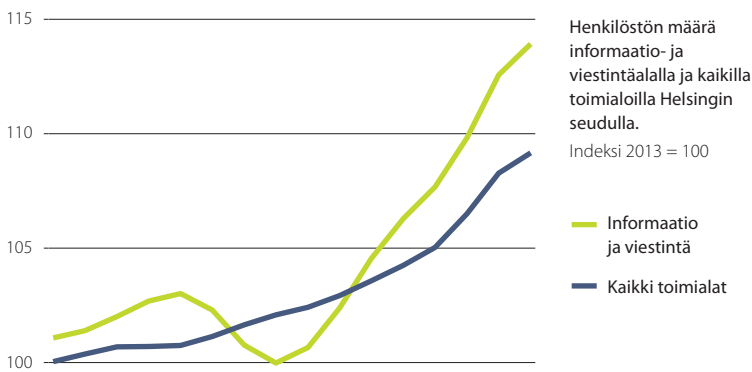
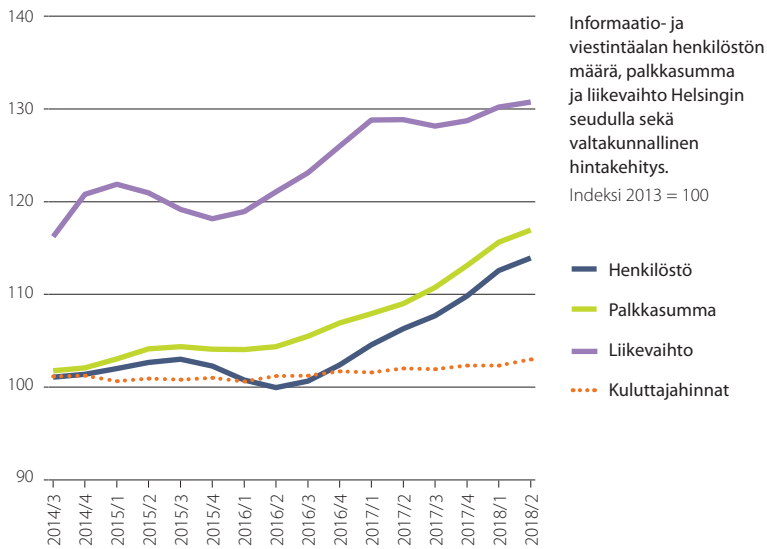
Seudun liike-elämän palveluiden palkkasumman trendin vahva kasvu jatkui kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Huhti-kesäkuussa palkkasumma oli alalla 8 % edellisvuotta korkeammalla tasolla. Myös alan henkilöstömäärän trendin kasvu jatkui. Vuotta aikaisempaan verrattuna henkilöstömäärän kasvua oli 7 %. Vuoden 2013 tasoon nähden alan henkilöstömäärä oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin 18 % ja palkkasumma 24 % korkeammalla tasolla.

Työvoimatutkimuksen mukaan liike-elämälle palveluja tuottavissa yrityksissä oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin noin 127 100 työpaikkaa Helsingin seudulla.

Liike-elämän palveluiden henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).



Kustannustoiminta, elokuva- ja televisio-ohjelmatuotanto, äänitteiden ja musiikin kustantaminen, radio- ja televisio toiminta, televiestintä, ohjelmistot ja konsultointi, tietopalvelutoiminta

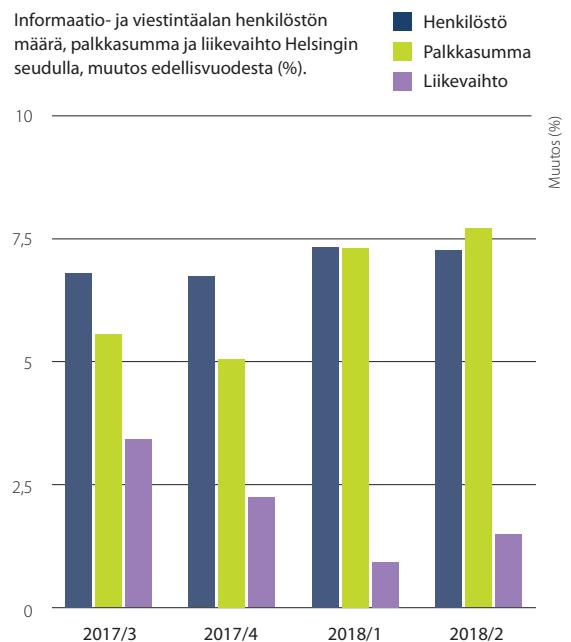


Informaatio- ja viestintäalan palkkasumman ja henkilöstömäärän vahva kasvu jatkui. Myös alan liikevaihto kasvoi.

Helsingin seudun informaatio- ja viestintäalan liikevaihdon trendin viime vuoden lopussa alkanut loiva kasvu jatkui ennakoarvion mukaan kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Valtakunnallisesti alan liikevaihdon trendi pysyi suunnilleen ennallaan. Informaatio- ja viestintäalan liikevaihto oli vuoden toisella neljänneksellä Helsingin seudulla arvion mukaan vajaat 2 % korkeammalla tasolla kuin edellisen vuoden vastaavaan aikaan. Vuoteen 2013 verrattuna alan liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin 29 % korkeammalla tasolla. Kuluttajahinnat ovat nousseet reilut 2 % vertailuvuoteen nähden.

Informaatio- ja viestintäalan palkkasumman trendin kasvu jatkui kuluvan vuoden huhti-kesäkuussa. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan nähden palkkasumma oli 8 % korkeammalla tasolla. Myös alan henkilöstömäärän trendin kasvu jatkui. Edellisuuteen nähden henkilöstömäärä oli vuoden toisella neljänneksellä 7 % korkeammalla tasolla. Vuoden 2013 tasoon verrattuna alan palkkasumma on kasvanut 14 % ja henkilöstömäärä 11 %.

Informaatio- ja viestintäalan yrityksissä oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin noin 63 700 työpaikkaa Helsingin seudulla.



KULJETUS JA VARASTOINTI

Maaliikenne, vesiliikenne, ilmaliikenne, varastointi ja liikennettä palveleva toiminta, posti- ja kuriiritoiminta

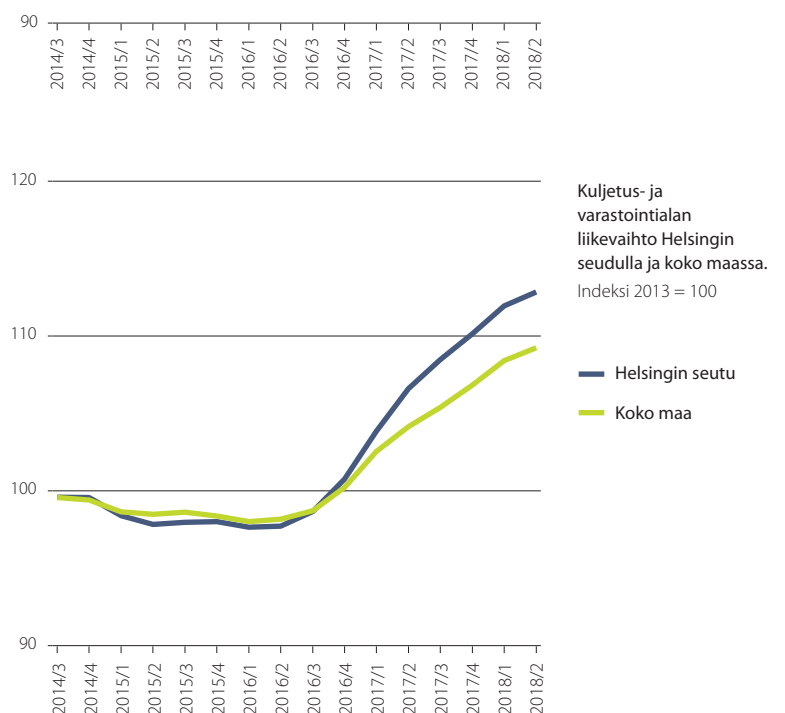
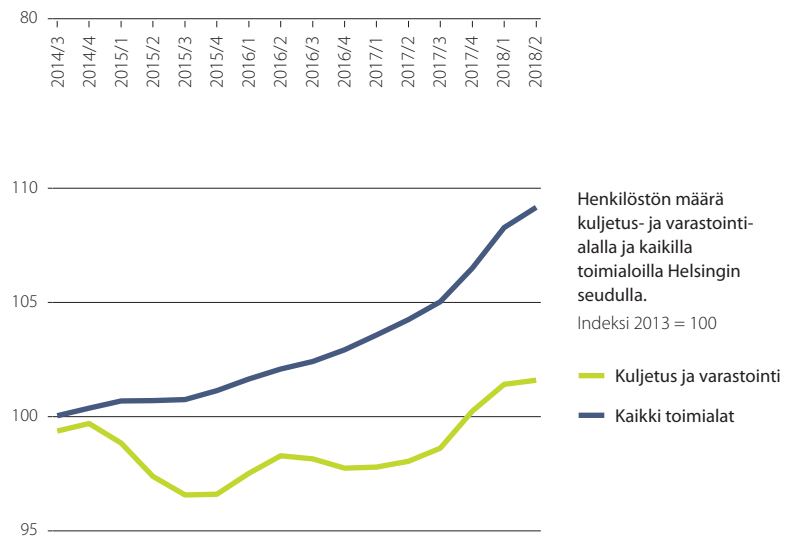
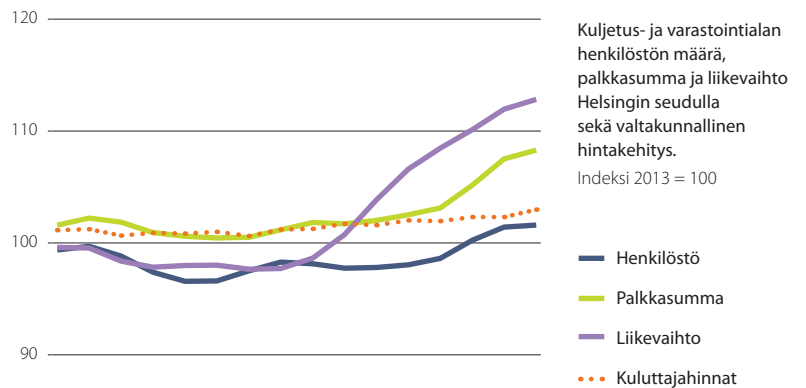
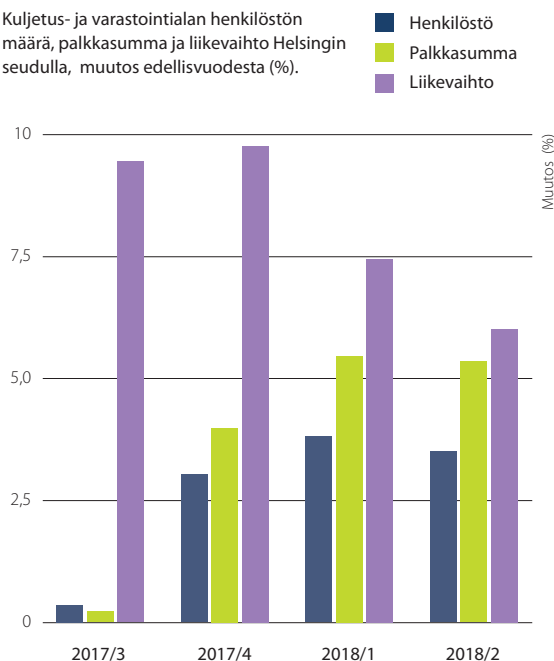
Kuljetus- ja varastointialan liiketoiminta kasvoi edellisvuodesta.

Helsingin seudun kuljetus- ja varastointialan yritysten liikevaihdon trendin vahva kasvu jatkui ennakoarvion mukaan kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Alan liikevaihdon trendi kasvoi myös koko maassa. Kuljetuksen ja varastoinnin liikevaihto oli huhti–kesäkuussa Helsingin seudulla edellisvuoden vastaavaan aikaan verrattuna arvion mukaan 6 % korkeammalla tasolla. Alan liikevaihto on kasvanut seudulla 11 % vuodesta 2013. Kuluttajahinnat ovat nousseet vertailuvuoden tasosta reilut 2 %.

Kuljetuksen ja varastoinnin palkkasumman trendi kasvoi edelleen kuluvan vuoden alkupuolella. Vuoden takaiseen verrattuna palkkasumma kasvoi vuoden toisella neljänneksellä 5 %. Alan palkkasumma oli viimeksi kuluneen vuoden aikana 6 % korkeammalla tasolla kuin vuonna 2013. Alan henkilöstömäärän trendi pysyi ennallaan kuluvan vuoden huhti–kesäkuussa. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna henkilöstömäärä oli vajaat 4 % korkeammalla tasolla. Vuoteen 2013 nähden alan henkilöstömäärä on suunnilleen samalla tasolla.

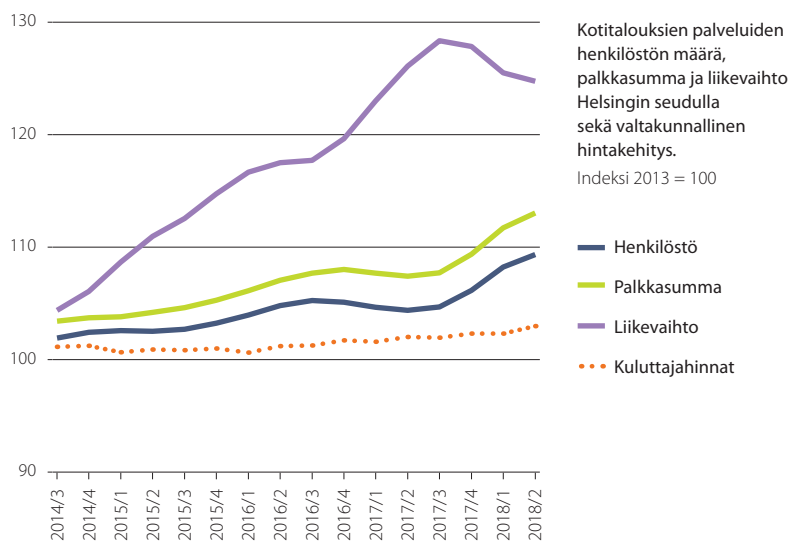
Kuljetuksen ja varastoinnin toimialan yrityksissä oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin noin 52 100 työpaikkaa Helsingin seudulla.

Kuljetus- ja varastointialan henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).



PALVELUT KOTITALOUKSILLE

Yksityiset koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut, taiteet, viihde ja virkistys, muut palvelut

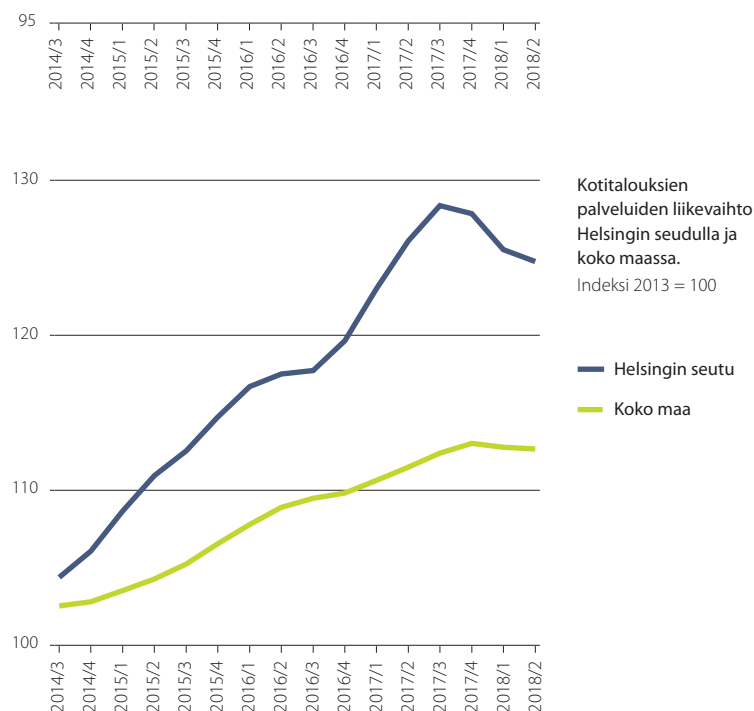
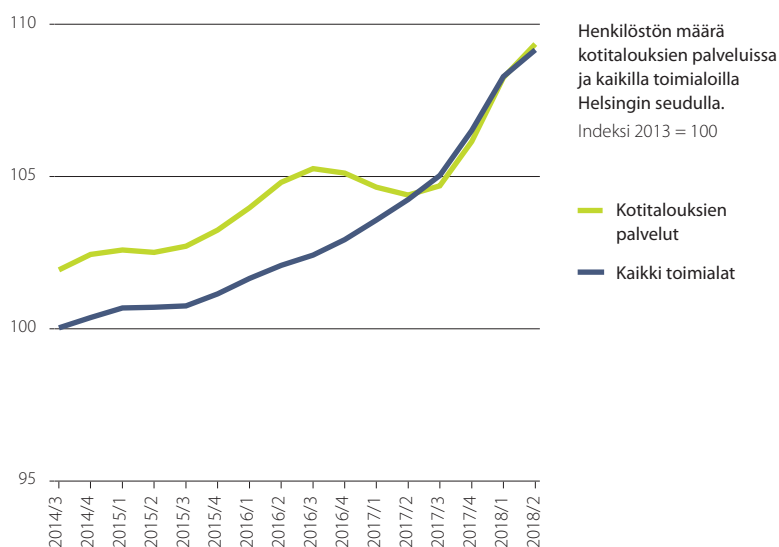


Kotitalouksien palveluja tuottavien yritysten liikevaihdon trendi kääntyi laskuun, mutta palkkasumman ja henkilöstömäärän kasvu jatkui.

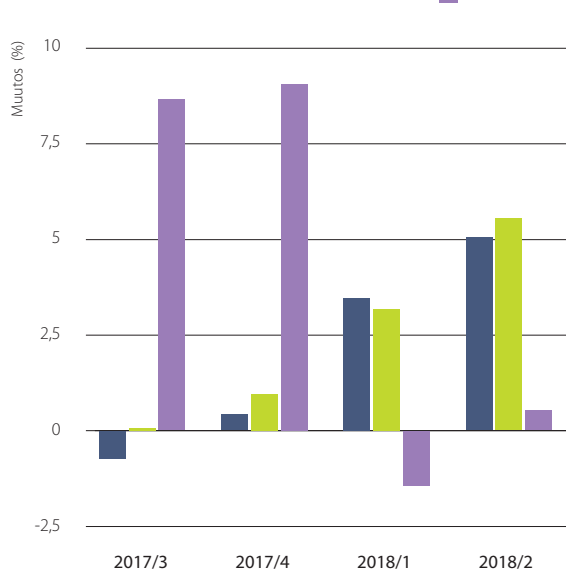
Kotitalouspalveluiden liikevaihdon trendin vahva kasvu taistui viime vuoden lopussa ja ennakoarvion mukaan trendin lasku jatkui kuluvaan vuoden toisella neljänneksellä. Valtakunnallisesti alan liikevaihdon taso pysyi ennallaan. Kotitalouspalveluiden liikevaihto oli Helsingin seudulla huhti–kesäkuussa arvion mukaan puoli prosenttia korkeammalla tasolla kuin edellisen vuoden vastaavaan aikaan. Vuodesta 2013 alan liikevaihto on kasvanut 27 %. Kuluttajahinnat ovat nousseet vertailuvuodesta reilut 2 %.

Alan palkkasumman trendin viime vuoden lopussa alkanut kasvu jatkui kuluvaan vuoden toisella neljänneksellä. Edellisvuoteen verrattuna palkkasumman kasvua kertyi noin 6 %. Myös kotitalouspalveluiden henkilöstömäärän trendi kasvoi edelleen. Vuoden takaiseen verrattuna alan henkilöstömäärä oli vuoden toisella neljänneksellä 5 % korkeammalla tasolla. Vuoden 2013 tasoon nähden henkilöstömäärä on kasvanut 7 %. Alan palkkasumma on kasvanut reilun kymmenyksen vertailuvuoden tasosta.

Palveluja kotitalouksille tuottavissa yrityksissä oli viimeksi kuluneen vuoden aikana työvoimatutkimuksen mukaan keskimäärin noin 76 400 työpaikkaa Helsingin seudulla.



Kotitalouksien palveluiden henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).



YRITYSTEN SUHDANNENÄKYMÄT UDELLAMAALLA

Uudenmaan yritysten suhdanneodotukset tasaantuivat hieman, mutta säilyivät yhä positiivisina. Maakunnan yrityksissä pula ammattityövoimasta on noussut merkittäväksi tuotannon kasvun esteeksi, mutta myös kysynnän puute on yrityksille edelleen ongelma.

Suhdannenäkymät

Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen yritysten suhdannenäkymät heikkenivät hienoisesti vuoden 2018 alkukesän aikana. Heinäkuussa 2018 tehdyn tiedustelun mukaan suhdanteiden odotetaan pysyvän suurin piirtein ennallaan lähitulevaisuudessa. Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa 1, kun huhtikuussa tehdyssä kyselyssä vastaava saldoluku oli 5. Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen odotukset olivat hieman vaisummat kuin koko maassa keskimäärin.

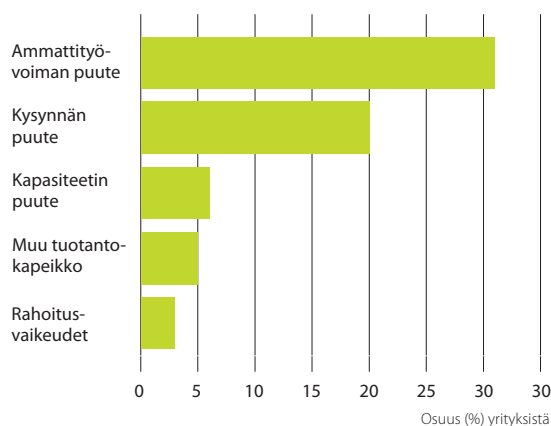
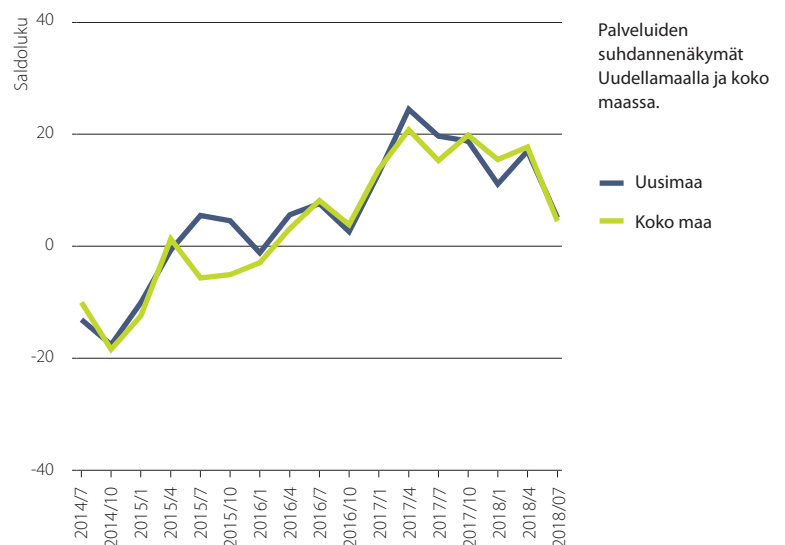
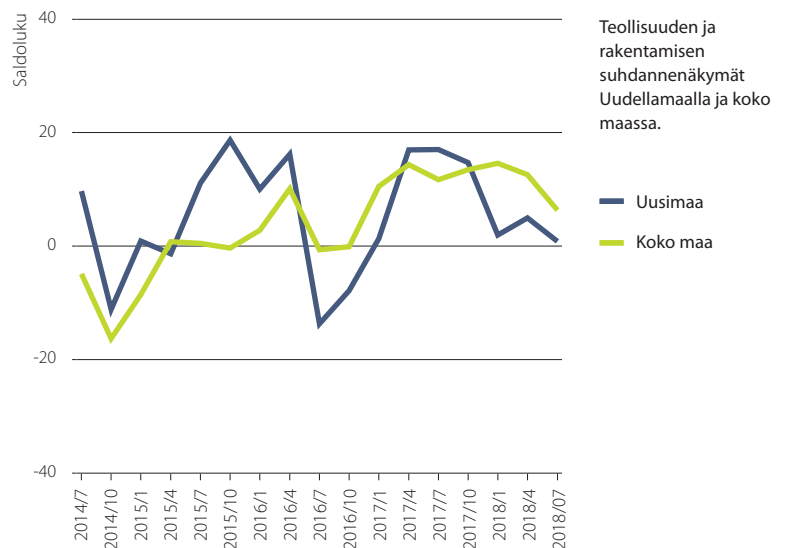
Palveluyritysten suhdanneodotukset heikkenivät hieman niin Uudellamaalla kuin valtakunnallisesti. Heinäkuussa suhdannenäkymien saldoluku oli Uudenmaan palveluyrityksissä 5. Huhtikuussa maakunnan palveluyritysten odotuksia kuvaava saldoluku oli 17. Uudenmaan palvelualojen suhdannenäkymät olivat heinäkuussa lähellä koko maan keskiarvoa.

Uudenmaan yrityksissä henkilöstön määrä kasvaa hieman lähikuukausina. Henkilöstöodotuksia seuraavaan kolmen kuukauden aikana kuvaava saldoluku oli heinäkuussa maakunnan yrityksissä 9.

Tuotannon kasvun esteet

Tuotantokapeikkoja oli heinäkuussa 57 %:lla Uudenmaan yrityksistä. Pula ammattityövoimasta yleistyi Uudellamaalla alkukesän aikana. Ammattitaitoisesta työvoimasta oli heinäkuussa pulaa 31 %:lla alueen yrityksistä. Heikko kysyntä oli ongelma 20 %:lla vastaajista.

Tietolähde: Elinkeinoelämän keskusliitto, suhdannebarometri. Suhdannebarometri perustuu teollisuus- ja palveluyrityksille tehtävään kyselyyn. Suhdannenäkymä-saldoluku kuvaa yritysten yleisiä lähitulevaisuuden suhdanneodotuksia. Saldoluku on suhdanteiden paranemista odottavien ja huononemista odottavien vastaajien %-osuuksien erotus.



Tuotannon kasvun esteet Uudenmaan yrityksissä.

Liikenteen volyymi Helsingin seudulla seuraa talouden suhdanteita. Joukkoliikenne on viime vuosina kasvanut nopeammin kuin autoliikenne. Sekä lentomatkustajien että laivamatkustajien määrät saavuttivat ennätyksen vuonna 2017.

Liikenteen volyymi on Helsingin seudulla sidoksissa talouden kehitykseen. Erityisesti autoliikenteen muutokset seuraavat seudun tuotannon ja työllisyyden kehitystä. Pääteillä liikkuvien autojen määrä väheni talouden taantumien alkaessa vuonna 2008, ja autoliikenteen kasvu oli sen jälkeen hidasta vuoteen 2014 asti. Talouden kääntyessä Helsingin seudulla selvään nousuun vuonna 2015 myös autoliikenteen kasvu kiihtyi. Sen sijaan joukkoliikenteen matkustajamäärät kasvoivat Helsingin seudulla vahvasti myös taantumavuosina, mutta vuodesta 2015 alkaen kasvu on kiihtynyt entisestään. Joukkoliikenne kasvoi 2 % ja autoliikenne prosentin vuodessa jaksolla 2007–2017.

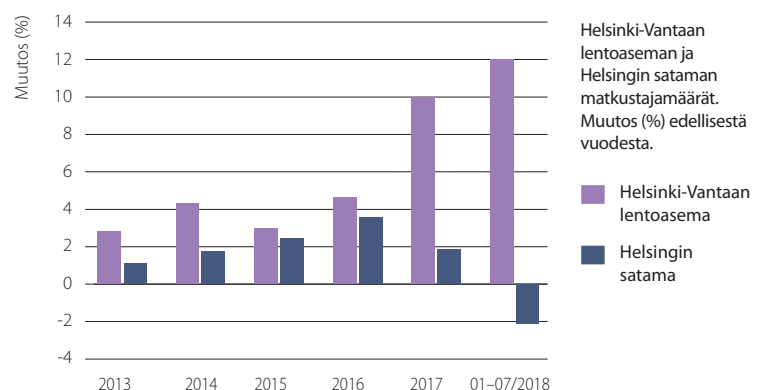
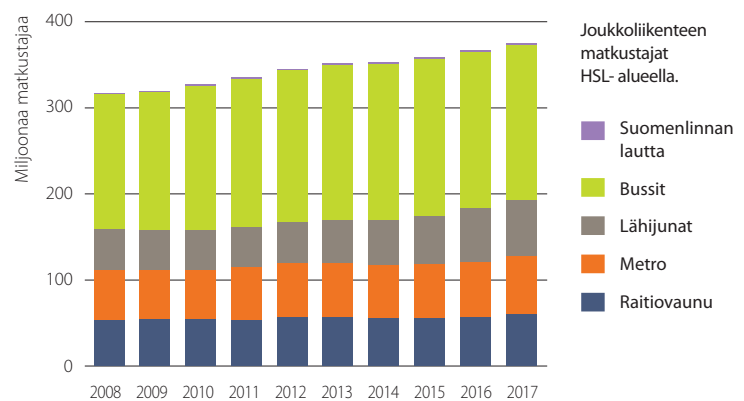
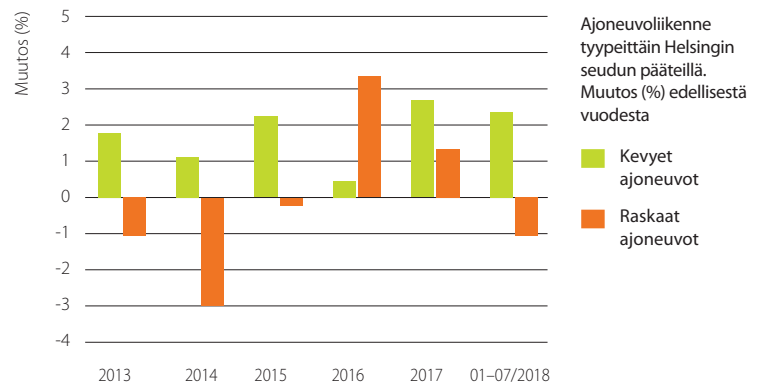
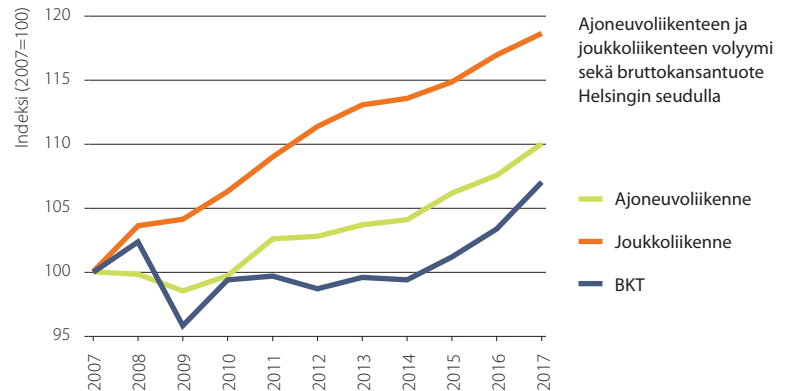
Henkilöliikenteeseen painottuvan kevyiden ajoneuvojen ja tavarankuljetusta hoitavien raskaiden ajoneuvojen liikennemäärien muutokset poikkeavat toisistaan. Raskaiden ajoneuvojen liikenne väheni vuosina 2013–2015 ja kääntyi nousuun vasta 2016. Kuluvan vuoden alkupuolella (tammi–heinäkuu) volyymi kääntyi uudelleen laskuun. Kevyiden ajoneuvojen liikenne on kasvanut tasaisemmin ja keskimäärin nopeammin.

Joukkoliikenteen matkustajamäärien kasvua ovat vauhdittaneet väestön ja työllisyyden kasvun lisäksi merkittävien raideliikenneinvestointien valmistuminen. Lähijunien osuus HSL-alueen matkustajista kasvoi vuonna 2015 käyttöön otetun Kehäradan vaikutuksesta. Länsimetron liikennöinnin aloittaminen marraskuussa 2017 nosti metrolla matkustavien määrää. Vastaavasti bussien osuus matkustajista on supistunut. Joukkoliikenteen matkustajamäärät kasvoivat 2 % vuonna 2017 ja 4,2 % vuoden 2018 alkupuolella edellisvuoteen verrattuna.

Myös kaukoliikenne on kasvanut voimakkaasti useita vuosia erityisesti lento- ja laivaliikenteessä. Sekä lentomatkustajien että laivamatkustajien määrät nousivat uusiin ennätyksiin vuonna 2017. Helsinki-Vantaan kautta kulki 18,9 miljoonaa matkustajaa ja Helsingin sataman reittiliikenteen matkustajamäärä ylti 11,8 miljoonaan. Vuoden 2018 alkupuolella (tammi–heinäkuu) Helsinki-Vantaan matkustajamäärä kasvoi 12 %, mutta Helsingin satamassa reittiliikenteen matkustajat vähenivät 2 % edellisvuodesta.

Tietolähteet:

Liikennevirasto: tieliikenne valta- ja kantateillä.
HSL: Joukkoliikenteen matkustajat HSL-alueella.
Finnavia: Helsinki-Vantaan lentoaseman matkustajaliikenne.
Helsingin Satama: Helsingin Sataman matkustajaliikenne.



Helsingin seudun toimialakatsaus

3 | 18

Julkaisija	Helsingin seudun kauppakamari Kalevankatu 12, 00100 Helsinki puh. (09) 228 601 www.helsinki.chamber.fi
Toimitus	Kaupunkitutkimus TA Oy Paciuksenkatu 19, 00270 Helsinki www.kaupunkitutkimusta.fi
Lisätietoja	Johtaja Markku Lahtinen Helsingin seudun kauppakamari puh. +358 50 571 3564 markku.lahtinen@chamber.fi Toimitusjohtaja, tutkija Seppo Laakso Kaupunkitutkimus, puh. 0500 970 082 seppo.laakso@kaupunkitutkimusta.fi Tutkija Tamás Lahdelma Kaupunkitutkimus, puh. 050 441 9534 tamas.lahdelma@kaupunkitutkimusta.fi
Ulkoasu	Bread Visual Design kari@bread.fi Toimialakatsauksen verkkojulkaisu www.kaupunkitutkimusta.fi tai www.helsinki.chamber.fi Kannen kuva: Marco Piunti, iStockPhoto

Tietolähteet ja käsitteet

Liikevaihto on Helsingin seudulla toimivien yritysten myynnin yhteenlaskettu arvo. Tuorein katsauksessa esitettävä tieto on ennakoarvio, joka perustuu kyseisen neljänneksen kahden ensimmäisen kuukauden myynnin ennakkotietoon ja viimeisen kuukauden ennusteeseen. **Tietolähde:** Tilastokeskus asiakasohjainten suhdannepalvelu (verohallinnon alv-suoritustiedot). **Ennakoarvio:** Kaupunkitutkimus.

Palkkasumma on Helsingin seudulla toimivien yritysten ja muiden yhteisöjen maksamien palkkojen yhteenlaskettu arvo. **Tietolähde:** Tilastokeskus asiakasohjainten suhdannepalvelu (verohallinnon työnantajasuoritustiedot).

Toimialoitteiset liikevaihto- ja palkkasummakuvaajat esitetään kunkin ajankohdan mukaisin käyvin arvoin vähentämättä inflaation vaikutusta. Kunkin toimialan yhteydessä esitetään valtakunnallinen hintakehitys vertailuksi.

Henkilöstömäärällä tarkoitetaan yritysten kokopäivätyöllisten määrää. Henkilöstömäärän indikaattori estimoidaan yritys- ja toimipaikkarekisterin henkilöstötiedosta ansiotason muutoksesta puhdistetun palkkasumman perusteella. Yrittäjien henkilöstömäärä estimoidaan liikevaihdon perusteella. **Indikaattorin laskenta:** Tilastokeskus asiakasohjainten suhdannepalvelu.

Tietojen korjautuminen: Liikevaihto-, palkkasumma- ja henkilöstömäärätiedot korjautuvat tietojen tarkentuessa vuoden päähän taaksepäin. Tästä syystä uusimman katsauksen tiedoissa on poikkeamia aikaisempiin katsauksiin verrattuna.

Työlliset ovat 15–74-vuotiaita Helsingin seudulla asuvia, jotka ovat olleet työllisiä tutkimusjakson aikana. Työpaikoilla tarkoitetaan niiden työllisten määrää, joiden työpaikka sijaitsee Helsingin seudulla. Työtunteihin lasketaan aika-, urakka- ja palkkiotyön tehdyt työtunnit sekä sunnuntai- ja ylityötunnit. Työpaikka-, työllisyys- ja työtuntitiedot perustuvat kuukausittain toistuvaan otostutkimukseen, johon pienten toimialojen kohdalla sisältyy kohtalainen virhemarginaali. **Tietolähde:** Tilastokeskus, työvoimatutkimus.

Tuotanto kuvaa alueen yritysten ja muiden yhteisöjen tuotannollista aktiviteettia käyttäen seuraavia tietoja:

- **Helsingin seutu:** Toimialoitteisten liiketoimintakuvaajien perusteella konstruoitu ennakoiva kuvaaja. Viimeisen neljänneksen tieto perustuu indikaattoreiden ennakoarvioihin. **Kuvaaja ja ennakoarvio:** Kaupunkitutkimus.
- **Suomi:** Kansantalouden neljännesvuositilinpäiden bruttokansantuote kiintein vuoden 2010 hinnoin. **Tietolähde:** Tilastokeskus, kansantalouden tilinpäätös.

Hinnat: Katsauksessa käytetään seuraavia valtakunnallista hintakehitystä kuvaavia indikaattoreita: kuluttajahintaindeksi, tukkuhintaindeksi, teollisuuden tuottajahintaindeksi ja rakennuskustannusindeksi. Katsauksessa kaikki hintaindeksit on muutettu siten, että niiden vertailuvuotena on 2013. **Tietolähde:** Tilastokeskus.

Indeksisarjat, jotka esitetään kuvioissa, ovat kausitoitettuja trendejä. Katsauksessa käytetään X11-kausitasoitusmenetelmää. Indeksisarjojen vertailuvuosi on 2013.

Muutokset: Kuvioissa (muutos edellisestä vuodesta tai vuodesta 2013) on käytetty alkuperäisen sarjan muutoksia, ei kausitasoitettujen trendien muutoksia.

Helsingin seutu

Pääkaupunkiseutu	8 Kirkkonummi
1 Helsinki	9 Mäntsälä
2 Espoo	10 Nurmijärvi
3 Vantaa	11 Pornainen
4 Kauniainen	12 Sipoo
	13 Tuusula
	14 Vihti
Kehyskunnat	
5 Hyvinkää	
6 Järvenpää	
7 Kerava	

